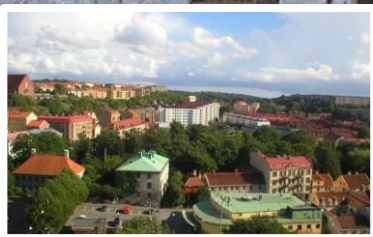

Majorna

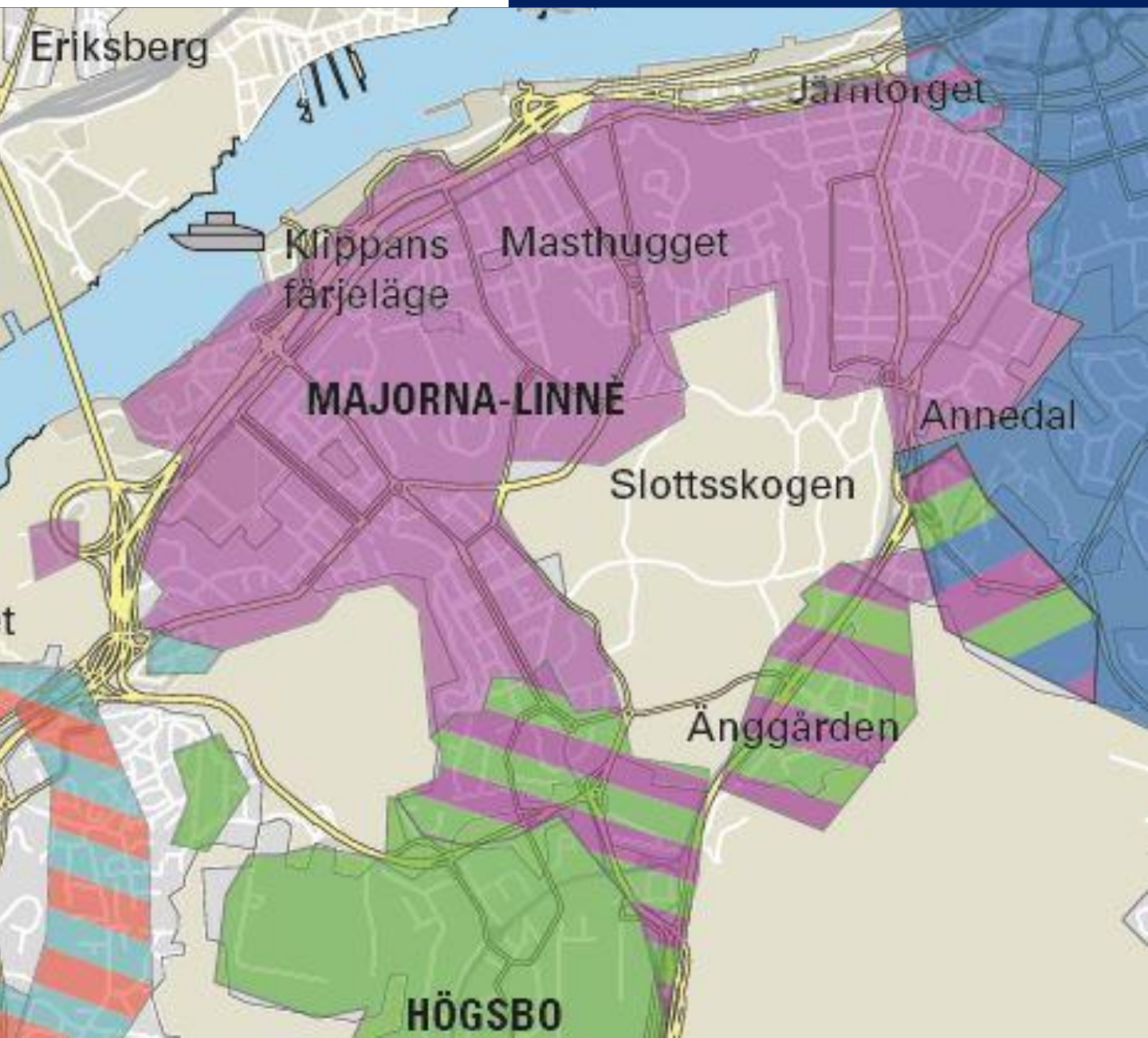
I Göteborg
Lars Gatenhielm

Majorna i Göteborg

Majorna

Landshövdingehuset från 1894 vid Allmänna vägen 11, invid Gathenhielmska reservatet i Majorna.

Stadsdelen består till största delen av bostadskvarter men vid hamnen och dess närhet finns en del utpräglade kontors- och näringsverksamheter. Området längs hamnen är drygt hundra meter brett och avskärmas från resten av Majorna genom Oscarsleden. Området mellan Oscarsleden och älven utgör på så sätt ett sammanhängande område längs hela södra älvstranden som har mer gemensamt med hamnen än med Majorna. Från öster ligger först Masthuggskajen med Stena Lines Danmarksterminal, Stigbergskajen varifrån Amerikabåtarna avgick förr, Göteborgs fiskhamn, Majnabbehamnen med Stena Line:s Tysklandsterminal och sedan Klippan.

Majorna i Göteborg

Ett kvarter innanför Oscarsleden går Karl Johansgatan där mycket av Majornas näringsverksamhet finns samlad. Karl Johansgatan har sitt ursprung i den gamla vägen Allmänna Vägen, som går mellan Älvsborgs slott och Göteborg.

Vy över nordöstra Majorna med Stigbergstorget och före detta biografen Kaparen rakt nedanför samt Gathenhielmska huset till vänster med skuret tak. Direkt till höger om detta hus låg tidigare det så kallade Skandalhuset

Landshövdingehus

Delar av Majorna är klassade som att vara av riksintresse enligt Naturresurslagen. Riksintresset omfattar delar av Majornas 1:a – 4:e rote – i princip området mellan Stigbergets fot i öster och Majbergets krön i väster. Motivering för detta lyder: "Området är en social- och byggnadshistoriskt intressant miljö med inslag från flera epoker i Göteborgs utveckling. Trakten av Allmänna Vägen–Djurgårdsgatan–Kommendörsgatan har en samlad bebyggelsemiljö med trähus från tiden före 1850 – den bäst bevarade i Göteborg – och landshövdingehus från perioden 1880–1915.

Vagnhallen

Spårvagnar på rad utanför Vagnhallen Majorna i Göteborg.

Vagnhallen Majorna är en fordonshall i Kungsladugård i Göteborg där Göteborgs spårvägar AB sedan 1921 förvarar en del av sina spårvagnar. Vagnhallen har 20 spår på tillsammans 2 700 meter. Vagnhallen Majorna är Göteborgs Spårvägars äldsta och största drifthall, och togs i drift 1921. 1952 byggdes den ut åt sydost, det vill säga den sida som räknas som hallens baksida.

Vagnhallen

Gathenhielska huset

Gathenhielska huset är ett kulturminnesmärkt hus i första kvarteret Gathenhjelm vid Stigbergstorget 7 i Majorna i Göteborg. Sedan 1987 ägs huset av Göteborgs kommun. Det inrymmer en bostad på 160 kvadratmeter. Huset blev 1964 byggnadsminnesförklarat. Den 10 juli 1943 fick det som första byggnad skydd enligt 1942 års lag om kulturhistoriskt märkliga byggnader. Huset har sitt namn efter kommendören i svenska flottan, Lars Gathenhielm. Det var Lars Gathenhielms svåger, konvojkommissarie Johan Hansson Busck (1690-1756) som någon gång under åren 1743-1747 uppförde huset på en tomt han själv ägde

GhmB:13736

Tillhör Göteborgs Stadsmuseum

He had a great deal of early success with his galleon Lilla Jägaren (The Little Hunter), and as the volume of hijackings increased, many local sailors were quickly recruited to work the privateer ships. He suffered from a hip injury that made him dependent on crutches and may not have spent much time at sea himself, directing the work from Gothenburg instead. Lars was accused of piracy against Swedish ships as well, but was protected by the king himself and therefore never punished

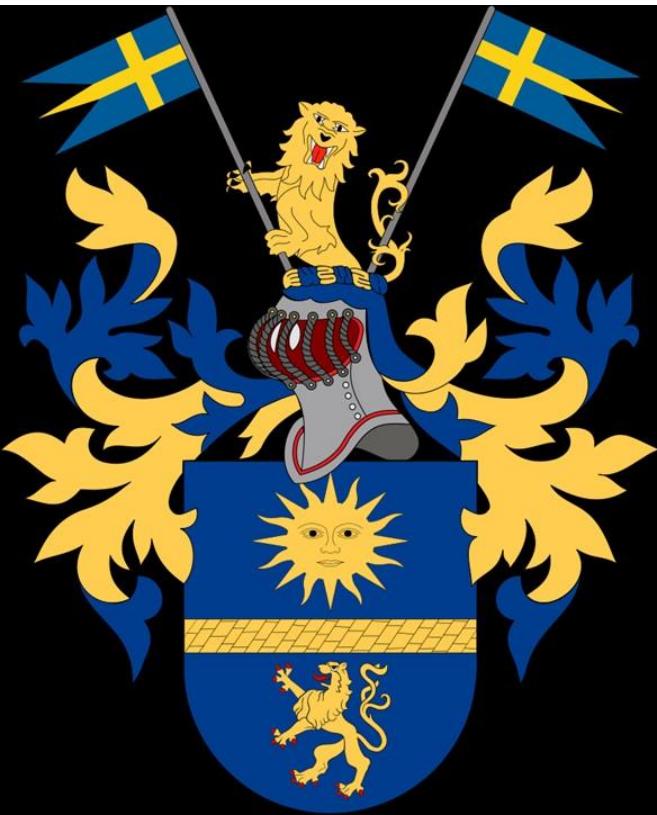

Biography

Lars Gathenhielm was born on the Gatan estate in Onsala Parish in Halland. His parents were the sea captain Anders Börjesson Gathe and his wife Kerstin Larsdotter, daughter of a mill owner in Hjälmsjö, Fjärås Parish. Before his knighthood in 1715, he was known as Lars Andersson Gathe or Lasse i Gatan.

To protect Swedish shipping from pirates and to harm the enemy, the government of Charles XII of Sweden in June 1710 gave Lars Gathe from Onsala permission to seize ships from enemy nations such as Denmark and Russia.

LARS GATHENHIELM

Lars and his brother Christian were ennobled in 1715 as Gathenhielm for their efforts on behalf of Swedish navigation. The name "Gathenhielm" was a compound formed from the names of his grandparents' homes. Lars was later also appointed commander in the West Coast Marine District.

Lars Gathenhielm died from tuberculosis in 1718 at the age of 29, but his wife, Ingela Hammar, succeeded him as head of the piratical empire he had created. They are buried in Onsala Church.

Ingela Gathenhielm

Ingela Olofsdotter Gathenhielm née Hammar, (11 September 1692 – 29 April 1729), was a Swedish privateer in service of King Charles XII of Sweden during the Great Northern War.

From 1711, Ingela was married to the privateer and pirate Lars Gathenhielm, who in 1710 had received permission from the king to attack and plunder ships from enemy nations on the Baltic Sea (and also, as it was said, often attacked other ships as well) and sold the valuables of the ship in Dunkerque (or Dunkirk) in northern France. Lars was making a fortune, and was ennobled in 1715.

Ingela and Lars met when they were children. The farms of their parents were next to each other. They had five children, and she is believed to have been not only his wife but also his companion in his professional life, and the brain behind a lot of his plans as a privateer and pirate.[citation needed] They both ran the affairs from their base in Gothenburg. When her husband died in 1718, Ingela took over his Privateering (and his alleged Pirate empire) and continued its business. She was called the Shipping Queen.

Swedish privateering ended after the peace treaty with Denmark in 1720 and Russia in 1721. Ingela married the lieutenant Isak Browald in 1722. In 1729 she was buried alongside her first husband in Onsala, Sweden, beneath the tower of the church.

INGELA GATHENHIELM

Letter of marque

A letter of marque and reprisal (French: *lettre de marque*; *lettre de course*) was a government license in the Age of Sail that authorized a person, known as a privateer or corsair, to attack and capture enemy vessels. Once captured, the privateer could then bring the case of that prize before their own admiralty court for condemnation and transfer of ownership to the privateer. A letter of marque and reprisal would include permission to cross an international border to effect a reprisal (take some action against an attack or injury) and was authorized by an issuing jurisdiction to conduct reprisal operations outside its borders.

Ships used by Lars Gathenhielm

Concordia, huckert, 1716-

Dankbarkeit, fregatt, 1716-

Fortuna, galliot, 1715-

Fredrik, fregatt, 1717-

Förgyllda Eschaloupen, galliot, 1711-

Greve Gyllenborg, fregatt, 1718

Göteborg, fregatt, 1710-11

Halmstad, fregatt, 1717-

Hjälparen, huckert, 1718

Hoppet, pinass, 1715-16

Kristina, galliot, 1717-

La Grande Famille, fregatt, 1716-

La Revange, huckert, 1710-

La Restauration, 1718- (samma skepp som Postiljonen)

Laxen, 1718

Le Comte de Mörner, fregatt, 1717-

Le Duc de Berg, fregatt, 1716-

L'Esperance, fregatt, 1717-1718

Le Fripon, fregatt, 1718

Le Triumphant, fregatt, 1710-

Le Trompeur, fregatt, 1716-1717

Lilla Jägaren, galliot, 1710-

Merkurius, huckert, 1716

Mercurius II, galliot, 1716-

LARS GATENHIELM

Ships used by Lars Gathenhielm

Onsala Galej, huckert, 1710-1713

Packan, galliot, 1711-1713

Postiljonen, 1717-18 (samma skepp som La Restauration)

Providentia, fregatt, 1717-1718

Räven, 1716-

Sankt Jörgen, galliot, 1717-

Snappopp (I), -1717

Snappopp (II), snau, 1717-

Svarta Örn, fregatt, 1715-

Svenska Islandsfararen, fregatt, 1716-1717

Svenska Vapnet, huckert, 1710-1712

Valfisken, 1717-1718

Varberg, fregatt, 1718

Victoria, galliot, 1715

Vinthunden (I), galliot, 1710-1712

Vinthunden (II), galliot, 1715-

Älvsborg, fregatt, 1716

Namnet Majorna

Majorna omnämns den 30 september 1652 för första gången i en offentlig handling i ett brev från krigskollegium till Kungl. Maj:t i samband med en enkel bebyggelse strax öster om Älvsborgs slott; "Hakelverket eller Mayerne." Men redan 1637 förekommer det något oklara namnet "Magere". De först omtalade bosättare som byggde sina hus här var finska sjömän och estniska soldater, och deras ord i singularisform för "koja, litet hus, logi, härbärke" även "av småfolk bebodd förstad" är "maja", vilket genom den svenska pluraländelsen ombildats till "Majorna". Ordet förekommer även som lånard i äldre svenska och ännu i finlandssvenska (exempelvis "fiskaremaja"). Andra förekommande varianter är Mayer, Mayerne, Mayorne, Majorna och Majera.

Majornas ursprungliga bebyggelse går att spåra till de sju hus som var uppförda på det område som idag motsvarar Jaegerdorffsplatsen, eller strax norr om denna. Området kallades för "Lera" långt in på 1900-talet. Majorna var en del av markerna som hörde till kungsladugården på Älvsborgs slott och blev en del av Göteborg den 1 januari 1868 (egentligen Carl Johans församling) då hela kungsladugården överfördes från staten till Göteborgs stad, ett tillskott med 670 hektar. I juridiskt avseende hade majborna innan dess tillhört Sävedals härads domsaga och var då hänvisade till tingstället i Landvetter för sina tvister.

Inkorporering med Göteborg

Efter att Majorna 1847 fått handelsrättigheter i likhet med Göteborg, blev frågan om dess införlivning aktuell. Efter långa förhandlingar blev Carl Johans församling genom kungligt brev av den 1 februari 1867 och från 1 januari 1868, inkorporerat med Göteborgs Stad.

Majorna var förr en klassisk arbetarstadsdel, men hyser nu en mer blandad befolkning. Bebyggelsen utgörs dock fortfarande till stor del av så kallade landshövdingehus. Innan landshövdingehusen byggdes bestod Majorna av oplanerad träbebyggelse, rester av detta finns kvar i Kulturreseptatet Gathenhielm.

Olsonska gården ligger vid Allmänna Vägen 48, Mariebergsgatan 1 och Tellgrensgatan 1 i stadsdelen Majornas 2:a rote i Göteborg. Gården är den sista bevarade av de större handels- och hantverkargårdar, som var vanliga i Majorna under 1700- och 1800-talen.

Taubehuset, Majorna 222:2, är ett hus på Majnabbe-berget i Majorna, Göteborg. Huset byggdes år 1796 av Kustens varv för kontor och bostäder. Evert Taubes familj bodde i huset från 1906, även om Evert Taube själv mest vistades på annat håll.

